

Sygn. akt

III AUa 747/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **20 stycznia 2015 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Bogumiła Burda (spr.)
	Sędziowie:	SSA Urszula Kocyłowska SSA Ewa Madera
	Protokolant	st.sekr.sądowy Anna Budzińska

po rozpoznaniu w dniu **20 stycznia 2015 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku **B. H.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.**

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

na skutek apelacji wnioskodawcy

od wyroku **Sądu Okręgowego w Rzeszowie**

z dnia **28 marca 2014 r.** sygn. akt **IV U 2610/13**

o d d a l a apelację.

Sygn. Akt III AUa 747/14

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R., po rozpoznaniu wniosku B. H., decyzją z 18 października 2013r. odmówił zainteresowanej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy na dalszy okres.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy powołał się na orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS z 15 października 2013r., która w wyniku badania ustaliła, że wnioskodawczyni jest zdolna do pracy.

B. H. zaskarżyła powyższą decyzję do Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie, wnosząc o jej zmianę poprzez przyznanie prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy, ewentualnie uchylenie decyzji oraz zobowiązanie organu rentowego do wydania decyzji o przyznaniu prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

Podniosła, że nie może zgodzić się z tej treści decyzją, ponieważ pozostaje częściowo niezdolna do pracy od 1994r. z powodu braku lewego oka. Naprowadziła, że w ostatnich latach wykonuje prace biurowe w zakresie księgowości i praca ta jest zgodna z jej kwalifikacjami, jednak może ją wykonywać wyłącznie dzięki specjalnie przystosowanemu stanowisku pracy.

Wniosła też o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie z przyczyn, które legły u podstaw wydania zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie po rozpoznaniu sprawy wyrokiem z 28 marca 2014r. oddalił odwołanie.

Wskazując opinię biegłego lekarza okulisty, którą w całości podzielił jako podstawę rozstrzygnięcia, Sąd I instancji stwierdził, że odwołanie wnioskodawczyni od zaskarżonej decyzji nie zasługuje na uwzględnienie, a to wobec ustalenia, że jest ona zdolna do pracy zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego skierowała do Sądu Apelacyjnego B. H..

Zarzuciła:

Naruszenie przepisów postępowania, tj.

a) art. 224 § 1 i art. 232 zdanie 2 kpc poprzez brak dopuszczenia z urzędu dowodu w postaci opinii innego biegłego, mimo iż w świetle zebranych w sprawie dowodów, konieczność przeprowadzenia dowodu z opinii innego biegłego na okoliczność, że pozostaje częściowo niezdolna do pracy była oczywista z punktu widzenia wyjaśnienia sprawy, co w konsekwencji doprowadziło do błędnego ustalenia, że nie jest częściowo niezdolna do pracy,

b) art. 233 kpc poprzez oparcie wyroku na podstawie faktycznej ustalonej wyłącznie w oparciu o opinię biegłego powołanego przez Sąd I instancji, z którą wnioskodawczyni się nie zgadzała, z pominięciem dowodu w postaci orzeczenia o niepełnosprawności – co w konsekwencji doprowadziło do oddalenia odwołania oraz poprzez brak wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego i pominięcie faktu, że stopień naruszenia sprawności organizmu pozwala na wykonywanie pracy jedynie na specjalnych stanowiskach pracy, co czyni ją częściowo niezdolną do pracy w rozumieniu art. 12 ust. 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,

c) art. 328 § 2 kpc poprzez niewyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem odpowiednich przepisów prawa.

Naruszenie prawa materialnego tj. art. 12 ust. 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z FUS poprzez przyjęcie, iż osoba której stopień naruszenia sprawności organizmu pozwala na wykonywanie pracy jedynie na specjalnych stanowiskach, nie jest osobą częściowo niezdolną do pracy.

Ponadto na podstawie art. 368 § 1 pkt 4 w zw. z art. 217 § 1, 227 i 232 kpc - „powołała nowy dowód w postaci opinii innego biegłego sądowego (specjalisty z zakresu okulistyki) na okoliczność ustalenia, czy po dniu 31 sierpnia 2013r. pozostaje częściowo niezdolna do pracy”.

W konkluzji wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku oraz poprzedzającej go decyzji z 18 października 2013r. poprzez przyznanie prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

W piśmie procesowym z 19 stycznia skarżąca dodatkowo wniosła o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego chirurga ortopedy, dołączając dokumentację medyczną powstałą 13 stycznia 2015r.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja wnioskodawczyni jest nieuzasadniona i jako taka podlega oddaleniu.

Stan faktyczny sprawy przedstawia się następująco:

Decyzją z 14 listopada 1994r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R., po ustaleniu na podstawie orzeczenia Obwodowej Komisji Lekarskiej do spraw Inwalidztwa i Zatrudnienia w R., że B. H. jest inwalidą III grupy z ogólnego stanu zdrowia, przyznał z tego tytułu rentę od 3 października 1994r.

Skarżąca świadczenie z tytułu inwalidztwa III grupy, a następnie z tytułu częściowej niezdolności do pracy pobierała do 31 sierpnia 2013r. Świadczenie było przyznawane jako okresowe, zaś jego wypłata była kontynuowana po kolejnych orzeczeniach lekarzy orzeczników uznających zainteresowaną za częściowo, okresowo niezdolną do pracy.

Od dnia 5 listopada 2002r. wnioskodawczyni podjęła pracę w (...) Sp. z o.o. w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku operatora linii technologicznej i pracowała tam do 2007r. W roku 2008 uzyskała dochód wyłącznie z umowy o dzieło (oświadczenia wnioskodawczyni w aktach rentowych). Następnie od 3 sierpnia 2009r. została zatrudniona na podstawie umowy o pracę przez Związek (...) w R., na stanowisku księgowej i kontynuuje zatrudnienie w pełnym wymiarze czasu pracy.

W chwili uzyskania prawa do renty po raz pierwszy, wnioskodawczyni legitymowała się wykształceniem średnim – operator linii produkcyjnych. W okresie pobierania renty ukończyła wyższe studia na kierunku zarządzanie i obecnie wykonuje zwód księgowej.

W związku z wnioskiem B. H. z 16 lipca 2013r. o ponowne ustalenie prawa do renty, Zakład Ubezpieczeń Społecznych wystąpił do lekarza orzecznika o ustalenie stopnia i charakteru niezdolności do pracy wnioskodawczyni.

Zarówno lekarz orzecznik jak i Komisja Lekarska ZUS rozpatrująca sprzeciw wnioskodawczyni zgodnie uznali, że jest ona zdolna do pracy zgodnej z kwalifikacjami.

Orzeczenie Komisji Lekarskiej dało organowi rentowemu podstawę do wydania zaskarżonej decyzji.

Prawo do renty na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U z 2013r. poz. 1440) uzależnione jest między innymi od istnienia niezdolności do pracy – art. 57 ust. 1 pkt 1 powołanej ustawy.

W rozpatrywanej sprawie zatem, ze względu na orzeczenie lekarza orzecznika i Komisji Lekarskiej ZU spór sprowadził się do kwestii, czy wnioskodawczyni z uwagi na stopień naruszenia sprawności organizmu jest w dalszym ciągu co najmniej częściowo niezdolna do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji i – na co wskazuje dokumentacja zawarta w aktach rentowych – wykonywanej w pełnym wymiarze czasu pracy.

Należy stwierdzić, że rozstrzygając istotę sporu tj. kwestię niezdolności do pracy i związanym z tym prawem do świadczenia rentowego, Sąd I instancji nie uchybiając przepisom postępowania i prawa materialnego dokonał trafnych ustaleń, że B. H. nie jest częściowo niezdolna do pracy.

Ustalenia te zostały następnie przez Sąd Okręgowy należycie ocenione i doprowadziły do rozstrzygnięcia, które nie może być skutecznie podważone.

Sąd I instancji dążąc do wyjaśnienia sprawy przeprowadził w wystarczającym zakresie postępowanie dowodowe, dopuszczając dowód z opinii biegłego lekarza okulisty, a dokonując oceny wiarygodności i mocy dowodowej opinii nie naruszył zasady swobodnej oceny dowodów wynikającej z art. 233 § 1 kpc i w żadnym razie nie była to ocena dowolna.

Przypomnienia wymaga, że w sprawach, w których prawo do świadczenia uzależnione jest od niezdolności do pracy, zasadniczych ustaleń dokonać można tylko na podstawie opinii biegłych lekarzy, gdyż to oni posiadają specjalistyczną wiedzę pozwalającą na wyjaśnienie, czy ze względu na naruszenie sprawności organizmu ubezpieczony jest niezdolny do pracy.

Przypomnienia też wymaga, że sąd może oceniać opinię biegłego pod względem fachowości, rzetelności czy logiczności, nie może jednak nie podzielić merytorycznych poglądów biegłego, czy w ich miejsce wprowadzać własnych twierdzeń.

W tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny ocenę opinii biegłego dokonaną przez Sąd I instancji podziela i akceptuje, biegły bowiem wyjaśnił, że wnioskodawczyni wykonuje obecnie na pełnym etacie pracę księgowego, do której nie jest konieczne widzenie obuocznego. Wskazał też, że pracy biurowej nie dotyczą ograniczenia związane z jednoocnością i przez osoby jednooczne praca taka może być z powodzeniem wykonywana.

Dodać wreszcie należy, że przy ocenie wiarygodności opinii nie bez znaczenia był także fakt, że wszyscy lekarze oceniający stan zdrowia wnioskodawczyni w kontekście zdolności do pracy byli zgodni co do tego, że może pracować zgodnie z poziomem posiadanych kwalifikacji.

Treść opinii biegłego sądowego wskazuje też, że przy ocenie zdolności zainteresowanej do pracy lekarz okulista miał na uwadze kryteria orzekania o niezdolności do pracy, o których mowa w art. 13 ust.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach, a zgodnie z którym przy ocenie stopnia i trwałości niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania zdolności do pracy uwzględnia się stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwość przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji oraz możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne.

Jak wspomniano już wyżej wnioskodawczyni w okresie pobierania renty ukończyła studia wyższe, uzyskując nowe kwalifikacje. Przekwalifikowanie to umożliwiło skarżącej podjęcie i kontynuowanie pracy, a z opinii biegłego jednoznacznie wynika, że nie ma żadnych przeciwwskazań medycznych do pracy na stanowisku księgowej.

Wywody apelacji wskazują na to, że swoje roszczenie o zachowanie prawa do renty wnioskodawczyni wywodzi głównie z faktu uzyskania orzeczenia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności.

Przypomnienia zatem wymaga, że w orzecznictwie utrwalony jest już pogląd, że niepełnosprawność stanowi pojęcie szersze niż niezdolność do pracy i nawet zaliczenie wnioskodawczyni do osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności nie przekłada się bezpośrednio na uznanie jej za częściowo niezdolną do pracy.

Orzeczenie takie zatem nie przesądza o uznaniu niezdolności do pracy, winno jednak jak każdy inny dowód podlegać ocenie.

Odnosząc powyższe do okoliczności rozpoznawanej sprawy należy stwierdzić, że biegła wydając opinię nie dysponowała wiedzą o uzyskaniu przez skarżącą orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego jednak nie ma to wpływu na ostateczny wynik sprawy z tego względu, że – co wymaga szczególnego podkreślenia – B. H. kilka lat temu podjęła inną pracę, odpowiadającą uzyskanym nowym kwalifikacjom i wykonuje ją z powodzeniem w pełnym wymiarze czasu pracy, zaś to iż pracuje na specjalnie dla niej przygotowanym monitorze nie jest równoznaczne z zatrudnieniem w warunkach pracy chronionej.

W tym stanie rzeczy nie zachodziła potrzeba uzupełnienia postępowania dowodowego o kolejną opinię innego biegłego okulisty, skoro sporne okoliczności zostały należycie wyjaśnione, dlatego podniesiony w apelacji zarzut naruszenia przez Sąd Okręgowy art. 232 zd. 2 kpc jest nieuzasadniony.

Podobnie nieuzasadniony jest zarzut naruszenia art. 328 § 2 kpc. Sąd I instancji wskazał prawidłowo w uzasadnieniu rozstrzygnięcia jego podstawę prawną, a mianowicie art. 107 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Trzeba też stwierdzić, że wyrok Sądu Okręgowego nie został wydany z zarzucanym mu naruszeniem przepisów prawa materialnego tj. art. 12 ust. 3 ustawy emerytalno – rentowej, który stanowi, że częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. W niniejszej zaś sprawie wyniki postępowania dowodowego jednoznacznie wskazują, że wnioskodawczyni nie utraciła zdolności do wykonywania pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

Sąd Apelacyjny nie uwzględnił wniosków skarżącej o uzupełnienie postępowania poprzez przeprowadzenie dowodu z opinii innego biegłego okulisty oraz biegłego chirurga – ortopedy uznając je za spóźnione.

B. H. występowała z profesjonalnym pełnomocnikiem, znana była zarówno jej, jak i pełnomocnikowi treść opinii zawierająca niekorzystne dla ubezpieczonej wnioski, nic zatem nie stało na przeszkodzie, by biorąc osobiście udział w rozprawie złożyły stosowny wniosek o uzupełnienie postępowania.

Bezczynność pełnomocnika spowodowała, że Sąd Okręgowy wydał wyrok biorąc za podstawę stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy, a w szczególności uzyskaną opinię biegłego oraz okoliczności związane z kontynuowaniem przez wnioskodawczynię zatrudnienia i zdaniem Sądu Apelacyjnego rozstrzygnięcie miało uzasadnienie w wynikach postępowania.

Na marginesie tylko Sąd Apelacyjny zauważa, że wnioskodawczyni dysponując nowymi dowodami na poparcie swoich twierdzeń o niezdolności do pracy może ponowić wniosek o ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R..

W świetle powyższych rozważań Sąd Apelacyjny w pełni podzielił stanowisko Sądu I instancji, że decyzja organu rentowego była prawidłowa i w konsekwencji wyrok tego Sądu oddalający odwołanie wnioskodawczyni od decyzji ZUS odmawiającej prawa do świadczenia jest trafny i odpowiada prawu.

Z tych przyczyn brak jest podstaw faktycznych i prawnych do uwzględnienia apelacji i dlatego Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji stosownie do art. 385 kpc.

ZARZĄDZENIE

(...)

(...)